

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 6 lipca 2026 r.

Poz. 2802

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-I.4131.37.2026 WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 1 lipca 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

stwierdza się nieważność

ust. 4 pkt 5 załącznika nr 1 do uchwały Nr XXVII/343/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 28 maja 2026 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z publicznych toalet na terenie miasta Tczewa.

Uzasadnienie

W dniu 1 czerwca 2026 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XXVII/343/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 28 maja 2026 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z publicznych toalet na terenie miasta Tczewa, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 16 czerwca 2026 r., Wojewoda Pomorski zawiadomił Radę Miejską w Tczewie o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała w zakresie wskazanym w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 40 ust. 2 pkt 4 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662), dalej jako „u.s.g.”

W § 1 uchwały Rada Miejska w Tczewie ustanowiła regulamin korzystania z toalet publicznych zlokalizowanych na terenie miasta Tczewa, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały, zwany dalej „regulaminem”. W ust. 4 pkt 5 regulaminu Rada Miejska postanowiła, że *„za uszkodzenie urządzeń i innych przedmiotów znajdujących się w toaletach obciążony zostanie korzystający.”*

Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. na podstawie ustawy o samorządzie gminnym organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Z kolei art. 41 ust. 1 stanowi, że akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

Organ nadzoru wskazuje, że przepis ust. 4 pkt 5 regulaminu został podjęty z istotnym naruszeniem art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. w zw. z art. 7 Konstytucji RP, zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. Rada Miejska w Tczewie może jedynie ustalać zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w analizowanym przypadku toalet publicznych. W ocenie organu nadzoru norma kompetencyjna wynikająca z art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. nie obejmuje upoważnienia dla rady gminy do stanowienia przepisów w zakresie odpowiedzialności cywilnej, a taki charakter ma przywołany przepis regulaminu. Należy podkreślić, że akt prawa miejscowego jako akt o charakterze powszechnie obowiązującym nie może regulować zakresu odpowiedzialności stron określonego stosunku prawnego. Postanowienia dotyczące tej materii mogą zostać wprowadzone jedynie w ustawie lub na mocy czynności prawnej, np. umowy.

Powyższe stanowisko Wojewody Pomorskiego znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądownoadministracyjnym. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 16 listopada 2011 r. (sygn. akt IV SA/Po 672/11) *„pojęcie „zasady i tryb korzystania” zawiera w sobie kompetencję organu stanowiącego gminy do formułowania w stosunku do terenów i urządzeń użyteczności publicznej norm i zasad prawidłowego postępowania, ustalania obowiązujących reguł zachowania się, określenia ustalonego porządku zachowania się. Jednakże rada gminy na podstawie powyższej regulacji nie była uprawniona (...) do wprowadzenia do zaskarżonego aktu prawa miejscowego jakichkolwiek przepisów ustalających lub modyfikujących odpowiedzialność karną i cywilną”* (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 12 maja 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 283/23). Na niedopuszczalność formułowania regulacji dotyczących odpowiedzialności cywilnej w akcie prawa miejscowego ustalającym zasady korzystania z obiektów lub urządzeń użyteczności publicznej wskazał również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 lutego 2022 r. (sygn. akt: III OSK 4921/21).

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności ust. 4 pkt 5 załącznika nr 1 do uchwały Nr XXVII/343/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 28 maja 2026 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania z publicznych toalet na terenie miasta Tczewa jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski
Beata Rutkiewicz